

# AZ IPAR ÚJ HAJTÁSAI „Beszámoló” előtt...

## Munkásnevelés a Szegedi Ruhagyárban

A gondos munka eredménye a Szegedi Ruhagyárban: 104,2 százalékos teljesítés és az elsőosztályú áruk részaránya 94 százalék felett van, az üzemi cím követelményeknek megfelelően. Ez a szép teljesítmény és a gyár bejárata fölött csillogó üzemi jelvény azt bizonyítja, hogy lelkes és jó szakmunkás-gárdája van ennek az üzemnek. Szakmunkás-gárda?

Egy szám jut az eszembe, amit néhány napja a Szegedi járt kina, koreai és indonéz újságíródelegáció tagjainak mondtak a vállalat vezetői. E szerint harmincnyolc százaléka a szakmunkások részaránya. Hát a többiek?

— Azok még nem szakmunkások, csak betanított dolgozók — mondta Ábrahám István elvtárs, a vállalat igazgatója. — De igyekvők, olyanok, akiknek szívén fekszik a gyár dolga, akik örökre azt szeretnék, hogy jobban, egyre jobban menjen a munka.

### Munkások lettek

Akad itt is egy-két fegyverzetlen ember. Ezek azonban olyan kevesen vannak, hogy az idegen többnyire csak a jót, a szépet látja, ha a munkatermekben jár. Pedig sok az új hajtás, akik néhány éve, hónapja kerültek az üzembe, igen sokan közülük falun éltek, dolgoztak, vagy még ma is ott laknak. Ugy látszik, általában azonban helytálltak az üzembe került új emberek.

— Igen — helyeselt Huszka elvtárs, a főművezető, a pártbizottság termelési felelőse. — Már eddig is bebizonyították, érdemesek a bizalomra, s őszintén szólva nagy szerepük van abban, hogy a konfekciós ipar élmezőnyé lett a Szegedi Ruhagyár. Hosszú évek nevelő- és felvilágosító munkájának eredménye az, hogy ilyen jó ipari munkások lettek.

Amint beszélgetek Markó Máriával, a Tolna megyei egykori summáslánnyal, a szőregi Sebők Ilonkával, a algyői Tóth Máriával és a többiekkel, életükről, múltbéli és mai munkájukról, s amint megismerem az ipari munkáról alkotott véleményüket, gondolatban csatlakozom Huszka elvtárs szavaihoz: munkások lettek. Pedig munkásnak lenni szívvel, lélekkel, nagy dolog ez. Ehhez nem elég a munkakönyv, a munkáskönyv, a szakma tanulása. Ott belül, a köpeny alatt, ott kell első sorban munkássá lenni.

### Ennek története van

Hányszor rekedt már meg az üzem tízéves fennállása óta a termelés, a csupán önmagának élő emberek nemtörődősége miatt. Hányszor állt meg egy-egy varrógép, mert előző este sokáig tartott a bál, vagy mert beteget jelentettek egyesek a kapálási időszakra. És lám, ma már jobbra ugyanazok az emberek maguk mögött hagyták a nagy, pesti ruhagyárak munkásainak teljesítményeit.

— Ennek története van — állítják az üzem kommunis-tái. S igazuk van. Ebben a történelemben nagy lendítő erő volt az, hogy a párt és a gazdasági vezetés, a társadalmi szervezetek vezetői felismerték az új munkásokkal való foglalkozás jelentőségét. Volt idő, amikor itt is a felvétel után a 17–18 éves lányokat, fiúkat, akik éppenhogy lettek kezükből a ceruzát, a tankönyvet, vagy eleresztették a kapanyelet, bedobták a »vízbe«. Megmutatták nekik néhány szakmai fogást a rövid átképzés tanfolyamon, elmagyarázták, hogyan, miként ügyeljenek, hogy elkerülhessék a balesetet, s aztán a véletlenre bízta fejlődésüket. Aki megtanult »úszni«, az átért a túlsó partra, és az üzemi törzsgárda tagja lett.

de sokan lemaradtak, első-ródtak. Tehát sok jövőendő munkás már a kezdet kezdetén megijedt az üzemtől, a gépektől. S aki nem szokott meg, mint ahogy a szólásmondás tartja: megszokott. Káros volt ez a dolgozónak, s káros az üzemnek.

### Jó kertészekre találtak

Néhány éve azonban tudatos, jól átgondolt munkásnevelés folyik ebben a gyárban. Allandóan 50–60 fiatal tanulja már a szakmát a tanműhelyekben, mint ipari tanuló. Nemcsak a fiatalok, többen az idősebbek is megírták évek múlásával a tudás gyönyöreit, a tanulás örömeit. Az új és a régebbi dolgozók részére különféle tanfolyamokat szerveztek. Az egykori átképzősöknek rezsoroképesítőket, ezenkívül szakmunkás-tanfolyamot és szakmunkás-továbbképzőt. S most készülnek a két éves tanfolyam záróvizsgájára. A napi 8 óra munka mellett két évig tanultak a szakrajz-készítést, ismerkedtek az üzemszervezéssel, géptannal, anyagismerettel, tanulták a szákszámítást, a munkajogot stb. Néhány hét múlva éppen úgy vizsgáznak, mint az ipari tanulók és szakmunkások-oklevelet kapnak.

Amikor két évvel ezelőtt elkezdődött a tanfolyam, kétszázán jelentkeztek felvételle. Csak száz dolgozó oktatását tudták vállalni, azóta újabb tanfolyamot indítottak 40 fő részére. Van közöttük olyan, mint Selyem Erzsébet, aki két vizsgára is készült. Időközben már beiratkozott a technikum levelező tagozatára. Vele együtt a Ruhagyárból ma már 21-en tanulnak a budapesti Bolyai Technikum levelező tagozatán. Vannak, akik az általános iskola 7–8. osztályát végezték el. Mintegy 40-en készülnek az általános iskolai vizsgákra.

Igy nőnek, magasodnak a ruhagyári új hajtások. Szakmailag jól felkészült, művelt, sokoldalú ismeretekkel rendelkező, öntudatos emberek kérik igyekeznek válni. Szép gond, jelentős feladat ezekből az egészséges, hajlékony csemetékből erős, sudár fákat nevelni. Ugy látszik, a Ruhagyárban jó kertészre találtak az ipar új hajtásai.

Nagy Pál

Felelősségteljes feladat a tanácsot. Képviselnie kell azok érdekeit, akik bizalmából betölti ezt a nagy társadalmi megítélést jelentő pozíciót. Múltónak kell bizonyulnia erre a bizalomra, meg kell mutatnia, hogy valóban első ember ő azok között, akik — mert szeretik és sokra becsülik — megválasztották maguk közül elsőnek, tanácsagnak.

**A petőfitelepi XV. utcai kis ház udvarán** erről a felelősségről beszélünk Czirok Illés tanácsaggal, aki a 49-es körzet lakóinak érdekeit képviseli a II. kerületi tanács testületében. A bizalomról, meg a közelgő tanácsag-beszámolóról, amelyen majd a választói előtt kell bebizonyítania, mennyire szolgált rá a bizalomra.

— Május 12-én tartjuk meg a beszámolókat ketten, a városi tanácsag-párral, Tóth Bélával — válaszolja. — A II. számú általános iskolában rendezük meg, ahová meghívjuk majd a körzet lakóit.

— És lesz miről beszámolni a választóknak? Az éles kérdés nem hozza zavarba, Lassan, megfontoltan válaszol:

— Igen, lesz miről beszámolunk. Mindenekelőtt arról, hogy 100 ezer forintot kapott ebben az évben a telep a gyalogjárda és helyenként az úttest kikövezésére, rendbemozósára. Régi, nagy gondunkat segít megszüntetni ez az összeg. Petőfitelepen az utcák nagyobb részét kövezetlenné, sőt nem egy olyan utca is van, amelynek a gyalogjárda sincs kikövezve. Ezek az utcák őszel és télen szinte járhatatlanok voltak, s a lakók joggal kérték mostanra újra és újra a rendbemozósukat. A kérdés előreláthatólag ebben az évben nagyobbbrészt teljesülni fog. Aztán azt is elmondom majd, hogy rövidesen sor kerül az új, nagy üzemház építési munkáira. Egy másik régi panaszát orvosol ez az elkészülő üzemház. A mostanra megkezdett két bolt sem kapacitás, sem egyéb szempontok (higiénia stb.) tekintetében nem felel meg az alapvető követelményeknek, arról nem is beszélve, hogy a telepen nemcsak fűszer- és vegyeskereskedésre, hanem egy húsbolt-ra is égető szükség van. A

## Beszélgetés Czirok Illés petőfitelepi tanácsaggal

kapott ígéret szerint az új üzemházban lesz húsbolt is. Az új üzemház egyébként a szociális otthon mellett épül fel, talán még ebben az évben.

— **Beszámolni** tehát van miről. S előreláthatóan milyen problémák megoldását veti majd föl ez a »beszámoló«?

— Egyik ilyen probléma — hangzik a felelet — a vízvezetékhalózat bővítése. Nagyon sokan szeretnék bevezetni a vizet az udvarukba. Aztán sok baj van itt a telepen a fiatalokkal. Nincs a telepnek KISZ-szervezete, amely összefogná őket, amely lekötne a szabad idejüket. Így sokan nem tudnak közülük mit kezdeni a szabad idejükkel, kártyáznak, isznak és rossz barátok is beszélnek.

tok, barátok példáját követik. Föltétlenül önálló KISZ-szervezetet kellene alakítani a telepen. A fiatalok többsége munkásfiatal, nem hiszem hát, hogy idegenkednének a KISZ-munkában való részvételtől.

**Ne mondjuk** el előre mindazt, amelyet a tanácsag-beszámolón úgyis elmond Czirok Illés, aki maga sem túlságosan idős ember, azonkívül fiatal házaspár és nagyon szereti a munkáját — hiszen amellyel, hogy tanácsag, a Szegedi Építőipari Vállalat munkavezetője. Választói — a 49-es körzet lakói — bizonyosan nagy örömmel fogadják majd azokat a kellemes híreket, amelyekről nekünk is beszél.

## Szárnyashajó a tengeren

Jóváhagyták a Mir (Béke) nevű vizalatti szárnyakkal felszerelt tengeri utasszállító hajó műszaki terveit a Szovjetunióban.

A Mir sebessége óránként 40 kilométer. A hajótestet fokozott szilárdságú alumínium ötvözetből készítik. A vizalatti szárnyak különleges alakja lehetővé teszi, hogy a hajó még négyes-más viharban is biztonságosan haladjon. Két kényelmes szalonjában körülbelül 100 utas fér el.

Az áramvonalas hajót hófehérre festik. A Mir a feketetengeri üdülők között közlekedik majd, utasai Szocsiban reggelizhetnek és Szuhumiban ebédelhetnek. A hét éves terv végéig több Mir típusú vizalatti szárnyas hajót építenek.

## Exportáru

### — papírhulladékból...

A Szegedi Tudományos Iszkoztörök Termelő Ktsz kis létszámú kollektívája nem csupán tudományos eszközök készítésén fáradozik, mint ahogy ez a szövetkezet nevéből következik. Természetesen a fő profiljuk ez, de mellette sikeresen oldanak meg más irányú feladatokat is. Így például ők készítik azokat a modern, érdekes vonalú kirakatok babákat, amelyek az elmúlt évben mind a budapesti, mind a pozsonyi ipari vásáron elismeréssel szerepeltek, s amelyekre már a szegedi kirakatokban is felfigyelhetett a közönség.

Legújabb, nagyon hasznos

prodekciojuk az az életnagyságú, női alakot ábrázoló bábu, amelyet a miskolci Apolónképző Intézet számára készítettek. E bábut mutatják be az apolón-jelölteknek a betegápolás különféle mozzanatait, s azok mielőtt a betegekkel foglalkoznának, a bábu segítségével be is gyakorolhatják ezeket a mozzanatokot. Ilyenfajta szemléltetőeszközt Magyarországon mostanra nem gyártottak, s ha igény mutatkozott rá, külföldön kellett megvásárolni. A szövetkezet fillérekből kerülő hulladékpapírból készíti mind a babákat, mind pedig a különféle tudományos szemléltetőeszközöket, amelyek szintén fölkeltek már több külföldi cég érdeklődését. Így legutóbb egy izraeli cég vásárolt a szövetkezet anatómiai modelljeiből néhányat. A Kultúra Nagykereskedelmi Vállalat a szövetkezet gyártmányainak jelentős részét fölvette az exportra kerülő árucikk listájára.

## Iparművészeti anket Budapesten

A Magyar Képzőművészek Szövetsége rendezésében szerdán megkezdődött a művészklubban az I. országos iparművészeti anket. Plesnivý Károly, a szövetség titkára ismertette a képzőművészek szövetségének beszámolóját iparművészetünk helyzetéről.

A referátum kifejtette, hogy a felszabadulás óta iparművészetünk új tartalmat nyert és nagymértékben fejlődött a művészi színvonal is. Ma már az iparművészeknek újszerű feladatuk, tudatformáló és művelődéspolitikai szerepük van.

## Hálás, de nehéz munka a népitánc-oktatás

### Beszélgetés Mezei Károlyval, a Szegedi Nemzeti Színház balettmesterével

A szegedi énekkarok, kórusok vezetőit, karnagyait összefogó Szegedi Karnagy Klubhoz hasonlóan rövidesen létrehozzák Szegeden a népitáncoktatók klubját is. A létrehozandó klub hasonló feladatokat lát majd el, tehát ugyanúgy magába tömöríti a szakképzett népitáncoktatókat, ugyanúgy biztosítja nekik az önképzés és a rendszeres szereplés lehetőségeit, mint a karnagy klub a szegedi kórusok és vezetőik számára biztosította és biztosítja. Emellett természetesen számos más, speciális feladat megoldását is lehetővé teszi majd az új klub. Ezekről a feladatokról beszélgettünk Mezei Károlyval, a Szegedi Nemzeti Színház balettmesterével.

— Régi kívánsága teljesül a szegedi népitáncoktatóknak — mondotta — a táncoktatói klub létrehozásával. Eddigi felügyeleti szervünk, a városi tanács népművelési csoportja sokrétű feladatai miatt nem tudott és nem is tudhatott eléggé törődni a munkánkkal és problémáinkkal. Így történt aztán meg néha az is, hogy egy-egy táncosportnál megfelelő szakképesítéssel nem rendelkező oktatókat foglalkoztattak. A táncoktatói klub egyik feladata éppen az ilyen szabályellenes dolgok, a »kontár-munka« megszüntetése lesz.

Mezei Károly nemcsak a színház balettmestere, hanem a legjobb szegedi öntvényes művészt is együttes, az EDOZ koreográfusa is. Így a maga munkájában tapasztalhatta, milyen nehézségekkel kell megküzdnie egy-egy népitánc-oktatóknak. Hogy segíthet majd a táncoktatói klub a nehézségek megszüntetésében?

— Az egyik dolog, amely-

nek fölsszámolásában nagy szerepe lesz a klubnak, a népitánc-csoportok munkájában megmutatkozó kampanyszerűség. Az, hogy a csoportok igazán jól csak egy-egy ünnepi szereplés, komolyabb erőfeszítés igénylő föllépés előtt dolgoznak igazán jól, igazán lelkesen és rendszeresen. Nos, ezt az »alkalmi rendszerességet« egyrészt több szereplési lehetőség biztosításával, másrészt a táncosportok munkájának ellenőrzésével könnyűszerrel megszüntetheti majd a klub.

— És mi az a másik dolog, amiben segíthet majd az új klub a népitánc-oktatóknak? — érdeklődtünk.

— A másik dolog — válaszolja — a népitánc-oktatók továbbképzésének biztosítása. Nem elég az, ha az oktatók ismerik az egyes táncokat, és a Népművelési Intézetből kapott tánckönyvek alapján képesek azokat betanítani. A táncoktatókat meg kellene tanítani a népitánc-gyűjtésre, a néprajzi gyűjtőmunka e mostohagyerekként kezelt és eléggé elhanyagolt feladatára is. Nemrégóta dédelgetett tervem, hogy valamelyik nyáron itt Szeged környékén csináljak majd egy táncgyűjtő utat. Hány és hány érdekes tánc, elfelejtett vagy eddig nem ismert táncmotívum gazdagíthatná ezen a gyűjtőmunkán keresztül a táncoktatók tudását és általuk vezetett csoportok munkáját!...

Ime, néhány földet, amelynek megoldása az új klubra vár. S mi bízunk abban, hogy a népitánc-oktatók klubja meg is oldja majd ezeket a feladatokat.

P. L.

## Ülnökbírónak lenni megtisztelő feladat

**AZ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS** területén fontos fordulponthoz értünk. Ülnökválasztás előtt állunk. Az ülnökválasztással, a bíraskodással ténylegesen kifejezésre jut a szocialista államnak az az alapelve, hogy a dolgozók széles tömegeit bevonja és tevéleges tényezőivé teszi az állam ügyei intézésének.

Mindezeket figyelembe véve ülnökbírónak lenni megtisztelő feladat, mert az eleven, lüktető életet kapcsolja össze a bírói munkával. Engem az a megtiszteltetés ért, hogy évek óta mint népi ülnök dolgozhattam, munkámmal kapcsolatosan néhány kérdésről szeretnék beszámolni.

Nagyon nehéz a bírósági munka, de nagyon szép is egyben, hiszen új embert kell formálnunk. Nagy felkészültség, nagy emberismeret és lelkiismeret, körültekintő munka szükséges ahhoz, hogy megállapítsa a bíróság, kik a megítélt emberek és kik a megrögzött bűnösök, kiket lehet enyhébb ítélettel visszavezetni a helyes útra, és kikre kell drákói szigorral lesújtani.

A bírónak, az ülnökbíróknak emberformáló munkája ugyanolyan szaktudást igényel, mint az üzemekben dolgozó szakmunkásoké, akik a vasat formálják, hogy az használható legyen. A bíróságnak is kemény munkát kell végeznie, hogy eredményt érjen el. De a bírónak — ülnökbíróknak jó pedagógusoknak is kell lenniük, egyben, hogy a bűnösöket a törvényes kereteken belül a helyes útra tudják vezetni, feltárva a múlt elnyomó politikájával szemben a népi demokratikus rendszer lehetőségeit, megértetni a bűnösöket, hogy a ma bíróságának nem a drákói szigor a feltétlen büntető eszköze, hanem a nevelés is. Az igazi bűnösökre azonban keményen sújt le a bíróság és a legszigorúbb büntetést alkalmazza, akarki is legyen az.

Mit is vár tehát a nép bíróinktól?

Elsősorban azt, hogy soha ne feledkezzenek meg arról: ők a szocialista igazságszolgáltatás végrehajtói, azt, hogy minden

ítélkezésük a népköztársaság, a nép nevében történik, és ebből folyóan a nép előtt felelniük kell munkájukért.

Elvárjuk bíróinktól, hogy munkájukat — a magyar nép alkotja törvényeket betartva — úgy végezzék, hogy az a szocialista törvényesség meg ne sértsen. Mint örömdetes ténnyé leszögezhetjük, hogy egyre több azoknak a bírónak a száma, akik a szocialista igazságszolgáltatás irányelveit betartva, ilyen szellemben hozzák meg ítéleteiket. Még mindig akadnak azonban bírúk, akik csak a törvény szavait alkalmazzák és nem érzik a törvény szellemét, amely a proletárdiktatúra funkciójából, a bíróságnak a proletárdiktatúrában betöltött szerepéből adódik.

Hiba az is, hogy egyes bírúk nem minden esetben ismertetik a sorra kerülő per anyagát a népi ülnökökkel és így ezek a tárgyalásra kerülő anyag ismerete nélkül ülnök le egy-egy tárgyalásra. Szerintem ezeket a hibákat ki lehet javítani első sorban a bírúk továbbképzésével politikai téren, az ülnökbírók helyes kiválasztásával és nem utolsósorban az egész társadalom segítségével.

**EZ A SEGÍTSÉG** nagyban hozzájárul az igazság felderítéséhez és az igazságszolgáltatás jó munkájához. Ez minden dolgozó becsületbeli, állampolgári kötelessége is.

A népi ülnök nagyon fontos az igazságszolgáltatásban és nagyban hozzájárul bíróságaink jó munkájához. Nem egy esetben perdöntő a népi ülnök helyes állásfoglalása. Az ülnökválasztásnál nagy figyelemmel kell lenni arra, hogy ne kerüljenek be olyan ülnökök, akik kizárólag csak kenyéreseti lehetőségekért tartják az ülnökbírói munkát. Az ülnökbíró érezze át küldetésének nagy fontosságát és ülnökbírói működése alatt dolgozzék úgy, ahogy elvárja tőle a nép, amely erre a megtisztelő poszttra odaállította.

Ecsedi Gézáné megyei bírósági ülnök